

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 . v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiune

„BISERICA și ȘCOLA.“

Far banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 1690/1901.

Regulament.

*pentru fondul de ajutorare al elevilor dela
seminarul diecesan gr. or. din Arad.*

I. Numirea și izvoarele de venit ale fondului.

§. 1. Fondul se numește: Fondul pentru ajutorarea elevilor dela seminarul diecesan gr. or. român din Arad.

§. 2. Acest fond se înființează și mărește din dăruiri, colecte benevole, din taxele ce se vor iefta pe elevii institutului din partea Consistorului eparchial din Arad, ca autoritate școlară, precum și din venitele ce vor încurge dela eventuale concerte și producțiuni literare aranjate de elevii institutului în favorul acestui fond.

II. Proprietatea și mențiunea fondului.

§. 3. Acest fond este proprietatea diecesei gr. or. române a Aradului, după cum este ea arondată astăzi.

§. 4. Mențiunea fondului este ajutorarea elevilor gr. or. români din eparchia Aradului, cari frecventează prelegerile la seminarul diecesan și anume atât elevii din despărțământul preparandial cât și din cel teologic.

III. Administrațiunea fondului.

§. 5. Colectele pentru mărețarea acestui fond se efectueiesc prin direcțiunea institutului cu aprobarea Consistorului și a Sinodului eparchial; tot prin direcțiune se încasează și taxele ieftate pe elevi în favorul acestui fond, precum și venitele ce vor încurge în favorul lui din eventuale concerte sau producțiuni literare.

§. 6. Sumele încurse dinpreună cu toate documentele direcțiunea le presintă pe lângă raport Con-

sistorului eparchial, care despre acest fond poartă evidență separată.

§. 7. Administrarea și manipularea fondului o poartă senatul epitropesc al Consistorului din Arad, conform dispozițiunilor Statutului organic și Regulamentului sinodal pentru administrarea fondurilor diecesane și în fie-care an presintă despre starea acestui fond și anume despre percepțiuni și erogățuni rațiociniu separat Sinodului eparchial.

IV. Stabilirea cvotei de ajutorare.

§. 8. Suma tatală, care se va distribui elevilor din an în an ca ajutor o stabilește Consistorul eparchial atât pentru elevii din preparandie, cât și pentru cei din despărțământul teologic, la propunerea corpului profesoral.

§. 9. La stabilirea cvotei de ajutorare se iau ca basă venitele încurse în anul precedent din capitalul fondului, astfel însă, ca din acele venite să se capitalizeze din an în an cel puțin 25°/_o.

V. Impărțirea ajutoarelor.

§. 10. Ajutoarele din acest fond le acordează elevilor Consistorul diecesan din Arad, pe basa listei stabilite conform prescrișelor §. 8. de către corpul profesoral, în care listă va fi indus numele elevilor propuși pentru ajutorare precum și sumele ce au să se acorde fie-cărui după împrejurări.

§. 11. La stabilirea listei, corpul profesoral ia de basă diligența, purtarea morală și împrejurările materiale ale elevilor.

§. 12. Direcțiunea presintă Consistorului diecesan ca senat școlar lista celor propuși pentru ajutorare însoțită de raport, pentru revisiune, aprobare și asemnare la cassă.

VI. Dispozițiuni generale.

§. 13. Eventuale modificări în dispozițiile acestui Regulament se pot face la propunerea corpului profesoral prin Consistorul aradan.

§. 14. Având fondul acesta mențiune exclusivă de a contribui la dezvoltarea bisericească culturală a poporului gr. or. român de pe teritoriul ce aparține astăzi diecesei Aradului, venitele lui se pot întrebuința exclusiv numai pentru acest scop; iar pentru cazul, dacă administrarea fondului și distribuirea ajutoarelor nu s'ar mai putea executa după dispozițiunile cuprinse în acest Regulament, diecesa prin organele ei dispune de acest fond conform intențiunii și scopului pentru care s'a înființat.

§. 15. Acest regulament intră în vigoare și se va pune în lucrare din ziua aprobării lui.

Arad din ședința Consistorului ca senat școlar ținută la 1/14 Martie 1901.

Iosif Goldiș, m. p.
Episcopul Aradului.

Predică

pentru Duminica IV a s. paresime.

„Invătătorule, am adus pe fiul meu la tine, având duch mut.“
Mc. IX. 17.

Iubiților Creștini!

Ce fericiți erau oamenii de pe vremea Mântuitorului; nu era zi, nu era ceas și poate nici chiar clipită în care să nu-și fi arătat prea bunul a tot puternicia Sa, împreună de o îndurare și iubire ce n'a avut seamăn dela facerea lumii și nu va mai fi până când va sta lumea!

Odată vindecă pe orbul din naștere, altădată pe bolnavul de 38 ani dela locul Vitezdei îl făcu să sară ca cerbul, învie fata lui Iair ce murise, și câte alte minuni, care de s'ar fi scris toate nici în lumea aceasta n'ar încăpea cărțile. Intre acele minuni fără număr este și cea cu fiul îndrăcit din sfânta evanghelie de azi.

O! Dumnezeu! O! iubiții mei! De câte-ori cetesc evanghelia aceasta, un fior rece, o spaimă și o groză mă cuprinde pentru-că: „Are duch mut!“ ce boală îngrozitoare e, fraților. Cât vaet, câtă amărăciune și suspin!

Era un tată, sermanul, și avea un fiu nenorocit, în care intrase, „duchul cel mut“ sau diavolul. Ar fi destul, pentru ca să puteți cunoaște răutatea, ce e în stare să o facă acest dujman mare al oamenilor, — nu pot însă răbda a nu vă spune cât de mult îi chinuia pe bietul prunc: „Ori unde îl apuca pe el, se amăra tatăl, precum ne spune și evangelistul (Marcu IX. 18); i-l sdrobește și face spume și scârnește cu dinții sei și se-muscă.“ Nenorocitul părinte! un fiu să ai și acela cu „duch mut și surd,“ (Mc. IX. 25), iar tu fiule — fără noroc pe lume — să fi locaș diavolului!? Cu adevărat mare nefericire și pe unul și pe altul!

Să mai fie aci mântuire? Nu! zice tatăl mânănit; să mai încerc ceva? Nu! își răspunde singur: „Îl are din copilărie.“ (Mc. IX. 22.) Toate le-am făcut, mi-am chiețuit moșia, am umblat pe la doftori și nici un folos, el se usuă. Ce n'am făcut? Ce n'am cercat? Am mers până și la apostolii aceluia Cristos și nici aceia n'au putut să-l tămăduiască! Să mai încerc una, să merg și la acel Cristos, că am înțeles că e mare doftor! Așa se muncea bietul tată, până și în culcușul său nu avea pace, o să fac o încercare își zise în sine și să-i spun toate. Se duce și se vaetă și lui Iisus agrându-l: „De poți ceva, ajută-ne noauă, fiindu-ți milă de noi.“ (Mc. IX. 23.) Iar Iisus îi răspunse îndată: „De poți crede, toate sunt cu putință credinciosului,“ (Mc. IX. 23) după cari cuvinte dzeești ce-i străpunseră inima, cu lacrimi în ochi tatăl pruncului se mărturisește Dlui Iisus strigând: „Cred Doamne, ajută necredinței mele.“ (Mc. IX. 24.) Un singur cuvântel, o simplă mărturisire isvorită însă din inimă mișcă pe Cristos de-i tămădui pe fiul său îndrăcit, îndată pe loc.

Despre o mărturisire ca aceasta mi-se cade și mie iubiților frați și fi! să vă cuvîntez astăzi și o fac cu drag arătându-vă: *Ce este mărturisirea — spovedania — cum? și când are să se facă aceea.*

Părinte bune! Tu care îți pleci urechia Ta celui ce strigă către Tine, ascultă-me și pe mine Doamne în ceasul acesta, predispune și innoie inimile fiilor mei și ceea ce nu pot nevrednicele mele buze, suplinească puterea Darului Tău. Ascultați-mă fiilor că vă este de folos!

I.

Dacă stăm, iubiților, și cugetăm asupra lumii de azi venim la acel sfârșit că multe și fără număr sunt minunățiile ei. Știința sau cartea multe a găsit și le-a făcut desăvirșite; credința mult a slujit întru înălțarea lumii la această treaptă înaltă, însă acum necredința, care s'a făcut moșteană pe lumea aceasta văzută, o va strica până în temelie, o va prăpădi, pentru-că e cunoscut în deobste, că nimic din lume nu-e vecinic, nici lumea chiar, și ea, când se va plini vremea, nu va rămânea peatră pe peatră. Astăzi în lume toate sunt cu putință, ca te înalță până unde vrei, te coboară tot lumea însă, până și la umilința cea mai de jos, — atâta te îndulcește, atâta te amărește până ce „duchul ei cel mut și surd“ ne face om neom „ne usuă“ și în cele din urmă ne omoară, și fără de vreme. Ea e în stare a ne omori, însă nu a ne și învia. Eată-o! cât e de dujmană noauă ne omoară! — vedeți-o! cât e de neputincioasă că nu ne poate învia! Da! așa e? are „duch mut și surd“ care e în stare numai să nimicească, să facă necaz, să aducă amărăciune, nu însă să facă o bucurie adevărată. E nepu-

tincioasă, e deșartă dară, și cu toate ce le are nu poate da nici un pic de viață. Așa e, că v'ați desbăra bucușori de dânsa în ori-ce zi? Cum nu, când roade la arborele vieții noastre! Cu o față ne ride, umplându-ne de dulceață și cu cealaltă ne aduce hotărîrea morții. Cu drept, lumea de azi e păcatul intrupat. Au nu când păcătuiești, pe de o parte te simți pe muntele cel mai înalt al fericirii, dacă însă recugeti că ce ai făcut, vezi singur că moartea e cu tine! Moartea, da, pentru că „Plata păcatului — a scris de demult Pavel apostolul Romanilor — e moartea.“ „Duchul cel mut și surd“ despre care pomeni evangelia de azi, că a intrat în bietul prunc a intrat și în lumea de azi. Măhnitul tată cânta să scape de acea cumplită boală pe fiul său și abea putu găsi pe Iisus, care să îndură de el și-i tămădui pruncul.

A fost și este dară totuși o putere care ne poate scăpa de această boală amară, și acea putere e numai singur unul Dzeu!

Cu ce vei tăia creștine iubite zăvoarele sau lanțurile acestui „duch mut“ care nu e alta, decât fărâdelegea sau păcatul tău!? Te învăț eu fiule! pentru că mântuirea ta e totodată și mântuirea mea; cu sabia mărturisirei — a ispovedaniei — cum v'ți datat a o numi — cu lepădarea de cel viclean în urma căreia ne naștem, ne facem sênătoși. „Lăpădați dela voi — scrie prorocul (Ezechiel, XXVIII. 31). toate fără-de-legile voastre și vă faceți inimă nouă și duch nou.“ Cu acest duch nou și cu o inimă nouă vă puteți scăpa, dacă faceți mărturisire vrednică de creștini. Mi voia, ca să vă pot pe deplin încredința despre mărturisirea adevărată, — să vă aduc o pildă dintre cele multe din Scriptura Sfântă. — Am cetit la cartea a IV a împăraților XX că Ezechia împăratul se bolnăvi de moarte și trimise Dzeu pe prorocul Isaia să-i spună ca să-și rîndue toate ale sale, să-și facă testamentul averei. Ce face împăratul, suduie, — alungă pe proroc? Nu! Doamne ferește! n'are grijă de visteriile, de comora sa, în pripa mare uită toate, ba anumit nu vrea să știe de ele, căci acelea l'au convins că sunt „mute și surde“ aduc moarte foarte cu înleșnire; se îndreaptă însă către Dzeu care dă viața. „Și a întors Ezechia fața sa la perete, s'a rugat Domnului și a plâns cu plângere mare.“ Dzeu l'a auzit, a primit plângerea sa cu mărturisire adevărată și cântă adîncă pentru păcatele sale, l'a sculat din boala sa și pe-deasupra i-a mai dăruit încă 15 ani de viață. Aci putem sta iubitorilor și să cugețăm cu un alt duch, că ne atinge și pe noi foarte deaproape. Au nu suntem și noi bolnavi câtă vreme ne-am plecat duchului viclean al acestei lumi? Au fărâdelegile noastre nu ne usucă pe zi ce pășim spre bătrînețe, când toată puterea și vloga noastră scade sub povara anilor și a zilelor pline de fărâdelegi, că nici-odată nu ne-am mărturisit sau ispoveduit!? Ști tu creștine ce este scaunul mărturisi-

rei? Ești mut și surd! De câte-ori ai stat înaintea preotului sau duhovnicului tău ca să faci pocăință? Nici odată! Recugetat-ai asupra-trecutului vieții tale și pus-ai în cumpăna dreptății faptele tale, cele bune și cele rele, și ce a arătat limba cântarului? Vicleșug, fărâdelege, urgie fără margini! ear cealaltă parte? Era, era scris: *Fă mărturisire ca să iai ertare!* Eu însă n'am știut ce-i mărturisirea și am pășit pe calea fărâdelegilor mai departe... Dacă n'ai știut ce-i mărturisirea, scaldat-ai totuși vr'odată ochiul tău în lacrimi? plâns-ai, dacă nu și cu — amar — urmele fărâdelegilor tale? întorsuți-ai fața de către lume și stat-ai cât de puțin măhnit, pentru nelegiuirile tale?! Nici una, nici alta n'am făcut! O! tu suflet necăjit îți srig eu acum, tu om fără de minte cum de te putu învălui lumea așa de tare, ca să nu cauți a te mântui de boala care n'are leac, decât numai prin mărturisirea păcatelor. În scaunul derizătorilor ai șezut, la scaunul mărturisirei nici prin minte nu ți a trecut se te abați. Fărâdelegi cu legeonul; pocăință nici cu gândul, nu, nu simțesci că ești viu cu morții și osândit cu păcătoșii!

Oh! ce timpuri? Oh! oameni plini de răutate și lume cu totul ticăloasă! după urma ta să ajungem a vedea cu ochii noștri cumcă taina pocăinței, nu mai are înțeles sau rost a mai fi!? Pentru aceasta și-a vîrsat Iisus scumpul său sânge pe s. cruce, pecetluind taina pocăinței pe vremuri numai!? sau după năravurile rele ale oamenilor!? Doară sufletul nostru bunilor mei fi și creștini iubitori! e mai sfânt, nu ca trupul fără de rațiul păcatelor; puneți seama pe aceasta și căuta-ți-vă leacul. Au nu și cel mai desnădăjduit bolnav fără nădejde de viață își cearcă ajutor și scăpare până în clipa din urmă alergînd pe la doftori, și voi, să nu vă doriți sufletului vostru ușurare, spălare de mohoriciumea păcatului cu care v'a înșelat duchul vremii de azi? Pentru numele lui Dzeu sfântul, dați de gol, „duchul cel mut și surd,“ arătați-vă că nu v'a legat de tot limba voastră, mărturisiți-vă păcatele voastre, strigați cu psalmistul David care a fost destul de păcătos, însă cu dor de mărturisire: „Mărturisi-mă voi Ție Doamne Dzeul meu cu toată inima mea.“ LXXXV. Și de nu ajung cuvintele mele a-vă întoarce după calea rătăcirii, voastre apoi infiorați-vă și dați ascultare cerescului Părinte Domnului Savaot, care ne-a lăsat scriptură prin prorocul (Ieremia XI. 11—14). „Cercamă-veți și nu mă veți găsi . . . Striga-veți și nu voi răspunde . . . și veți muri în păcatele voastre!“

O! Doamne nu ne părăsi pe noi, știm că numai de-ți vei întoarce fața Ta dela noi de necinste ne umplem; dar a te ascunde în locașurile Tale și a nu ne mai răspunde nimic; cine va pătrunde la Tine Părinte a-tot vecinice? Întoarce-te Doamne de grabă spre noi căci azi suntem gata a ne mărturisi Ție cu toată inima noastră“ (psalm LXXXV.) Și

earăș : „Vai nouă, vai nouă, vai nouă, să nu vadă lumea rușinea noastră.“ (Ioil I. 15.)

Așa iubiților, acest duch să locuiască intru voi, duchul mărturisirei păcatelor voastre, duchul care dă viață și nu aduce moarte. Pentru ca mărturisirea voastră însă să fie auzită și să rodească sămânța vieții, voi să vă învăț : *cum are să fie ? și când are să se facă ?* ceea ce cu toată dragostea de părinte vi-o desfășur în cele următoare.

II.

„Întoarceți-vă la mine din toată inima voastră... spintecați inimile și nu vestmintele voastre, și vă întoarceți la Domnul Dzeul vostru.“ (Ioil II. 12.) Eacă, iubiții mei, cum are să fie mărturisirea noastră, cu înfrângerea inimei, o mărturisire lăuntrică, nu bună-oară ca fariseul ce-și bătea pieptul său, nu numai mărturisire pentru ochii lumii, ci spovedania noastră să fie cu adevărat întoarcere către Dzeu. Astăzi însă ce vedem creștinilor ! Vedem ceea-ce mai că nu pot spune, nu pot, pentru că mare este Taina pocăinței și netrebnică e purtarea noastră. Un Dzeu a așezat-o și o lume întreagă o nesocotește ! Am ajuns azi acolo că Taina aceasta nu e mai mult băgată în seamă nici de tiner, nici de bătrân, și de s'ar pune Dzeu cu un al doilea Avram la cercarea credinței ori cutărei obști creștinești în ce privește cu osebite această Taină mare a bisericii noastre, apoi nesmintit la tot rugământul ce s'ar face ar trebui ca și pe noi să ne ajungă soarta Sodomei și a Gomorei, pentru-că pe lângă toată bunătatea sa cea nemăsurată n'ar putea să ne cruțe, nefiind nici măcar 5 drepti cari să-și mărturisească păcatele după cum prescrie biserica, cum o dorește și cere Dzeu dela tot sufletul creștinesc. O ! omenime plină de răutate ! O ! ce cumplită pierdere a sufletelor noastre ! Scaunul mărturisirei stă gol, păcătoșii cu leghionul, nime însă cu dor de vindecare. Tinării se scusă că nu sunt pentru mărturisire ; bătrânii, mai au timp că doară nu mor acuma ; învățații timpului nostru, rid cu hohot când aud de spovedanie, pentru dârșii mărturisirea e un lucru prea prost a-ți spune păcatele tale unui preot, care singur și el e numai om, nu D-zeu. Asta e fața lumii de azi, care nu e alta decât : „Deșertăciunea, deșertăciuniilor.“

În nădejdea că totuși dintre voi iubiților voi găsi și numai cinci sau și numai unul cu sete de mărturisire, vă învăț cum să faceți mărturisirea voastră. Voești însănoșare trupului tău ? spune-ți morbul tău doftorul ca să poată găsi leacul. Așa și tu suflete necăjit și uscat de păcate, spuneți toate păcatele tale, nu ascunde nimic, nu-ți fie groază de mulțimea lor și nici teamă de mărimea lor sau să te rușinezi că ești dirigător, înalt sau sêracul sêracilor, tiner sau bătrân : ai să descoperi tot fără de șială, căci de aceea ai venit la preotul duhovnic ca să te rentorci spălat și înviat sufletește căci

pe temeul lui Iisus dat e apostolilor și printr'ânșii preoților : „Ori câte vor lega, vor fi legate, și ori câte vor deslega, vor fi deslegate și în ceriu și pe pământ.“ Mărturisirea să cuprindă toată viața ta fiule, căci : „Mărturisirea vindecă, mărturisirea aduce ertarea păcatelor, mărturisirea îndreaptă toată nădejdea păcătoșului și zace în spovedanie,“ scris'a de demult sf-tul Părinte Izidor : Rușinea să nu-ți lege limba d'ai grăi, căci dacă nu ți-a fost rușine când ai păcătuit, nu-ți fie rușine nici de-al descoperi preotului, sau vrei să porți o sarcină atât de grea a păcatului cât vei trăi, ear în cealaltă lume a te tortura pe veci numai pentru că n'ai voit să-ți deschizi gura ? O ! tu păcătoș fără voie de îndreptare !

Sau faci spovedanie după cum se cade și când preotul te eliberează ca pe un giolgin, alb și curat, în loc d'a-ți împlini canonul, în loc d'a lua leacul prescris, după măsura și timpul ce ți-l'a stărit, abia aștepti să treci pragul bisericii și din nou să te apuci de noua ta meserie, ear canonul sau leacul prescris să-l arunci ca o netrebuintă ! ? Sau că lași, la ușa bisericii, mânia, cearta, invidia, noianul păcatelor tale, cu gândul ca la reîntoarcerea dela spovedanie earăși cu infocată sete să le reiai, ca să nu fii gol, să ai muncă sufletului ! ? Astfel lucrând ce ai făcut omule bune ? Mai mare osândă, urgie fără pereche ! Sau crezi că curățindu-te poți din nou păcătui cu nădejdea că ear ți-se iartă prin alt rënd de mărturisire ? Te înșeli amar fiule ! Nu-e taina așezată ca să-ți tindă ție mână de ajutor la păcătuire. Iuda deși s'a pocăit, recunoscând că a vindut sângele nevinovat, aruncând banii luați, dar cunoscându-și năravul său, după mărturisirea cea publică, în fața bisericii, știind că Satana, sau duchul cel mut“ din evangelia de azi intrase în el ca să nu mai facă o a doaua vindere sau alt păcat de moarte, s'a dus mai bine de s'a spânzurat.

După acestea ar mai fi ca să vă spun, când aveți să vă mărturisiți ? Biserica noastră prescrie a vă spovedui în pomenitele mari posturi și așa e drept și cuviincios, eu însă mai adaug și zic, că : nefiind noi stăpâni peste viața noastră, nefiind ziua și ceasul nostru hotărit când avem să eșim din această lume, de aceea mărturisirea nu poate suferi nici o amânare, ai să fii creștine pururea gata. Ești ostaș alui Cristos ai să te înfățișezi înarmat după toată rënduiala ca să poți sta cu bună izbândă în fața protivnicului. Au n'ați văzut ce fac împărații când le stă înainte un rêsboiu, care în toată clipita poate să isbucnească, fel de fel de porunci slobod, înarmează ostășiunea cu cele mai noi arme, le câștigă toată munițiunea și stau priveghiând ziua și noaptea așteptând numai semnul de năvală ca să se arunce pe moarte și viață în protiva dușmanului. Nouă, încă ne stă vrăjmașul în față, „duchul cel mut“ sau diavolul „umbă ca un leu răcnind căutând pe cine să înghită“ cum a scris dzeescul apos-

tol Petru. Să ne înarmăm cu armele postului, rugăciunii, după cari mărturisirea păcatelor să ne fie ca lumina ochiului, și nu o mutați după o zi pe alta, nu iubitorilor, acum e timpul cel mai bine primit; sf. pasesime le-a lăsat Dzeu ca cel mai ales timp de spălare, de curățirea sufletelor. Nu peste mult se încep patimile Domnului, se cade dară ca patimile sale să le întimpinăm cu toată curățirea noastră ca să ne putem arăta vrednici de masa mare cu cina cea bogată a Dlui.

Sunt însă mulți, durere, foarte mulți creștini cari lasă mărturisirea pe ceasul morții. Atunci aieargă în ruptul capului la preot ca să-i primească ispovedania, să-l deslege; dar cum crezi omule să te mărturisești, când sângele de jumătate ți-a stat, când tu tot seamăni a om mort!? Cu gura gângăvind vrei ertare, ceri pocăință?! Câtă amăgire iubite creștine! e târziu, a sunat ora și a unsprezecea și ușa Dlui s'a închis: cheia deschiderei ți-ar fi singură mărturisirea, însă cum să o faci, când te lupți cu moartea. Ai putut și n'ai vrut, ai vrea însă nu se mai poate. Și mori, mori o tu păcătosule neindreptat! și duci, duci cu tine vaetul și suspinul amar: „Vai mie, pentru că am tăcut!“ (Isaia VI. 5.)

*

O! Doamne al puterilor și Părinte al veacurilor! Tu, carele ai arătat noauă chip de pocăință pe David; Tu carele ai ascultat rugăciunea plină de lacrimi alui Ezechia împăratul, ear pe Ochozia, carele nu știa să se mărturisească Ție ci altor Dzei, l'ai șters din lume, Tu carele erai predispus a ierta chiar și pe Iuda de arăta pocăință adevărată; ascultă-mă Doamne și Te muilește spre noi în ceasul acesta și primește plecarea genunchilor fiilor mei, ce nu cu spintecarea vestmintelor ei cu ruperea inimelor și cu guri neîncetate îți strigă: „Mărturise-ne-vom Ție Doamne cu toată inima noastră.“ (Psalm LXXXV. acum și în toată viața noastră! Amin;

Jabar, 5/18 Martie 1901.

Ioan Nicorescu,
paroch, gr. or. rom.

Predică.

la Dumineca IV-a Sfintului Post.

„Ear elle-a zis: Acest soi de demoni prin nimic nu se poate scoate, decât prin rugăciune și prin post.“

Ev. Marcu IX. 29.

Iubiților Creștini!

Sfinta Evanghelie de azi ne aduce aminte una din minunile Mântuitorului nostru Iisus Cristos, prin care, ca-și prin altele de mai 'nainte, s'a dovedit earăși în toată măreția și strălucirea Sa, că este fiul lui

Dumnezeu, că însuș este Dumnezeu adevărat; că prin dragostea Sa dumnezeiască, în diferite timpuri și locuri, în osebite feluri s'a arătat că este Mântuitorul și Rescumpărătorul lumii din întunerecul iadului; și ne-a croit cu faptele vieții, cu suferințele morții și cu triumful invierii, calea fericirii noastre vecinice.

Minunea, arătata în Evangelia de azi, se cuprinde în vindecarea unui om îndrăcit. Venind adevă Mântuitorul la învățaceii săi, i-a văzut încungiurați de-o mare mulțime de popor și de un număr însemnat de oameni învățați.

Mulțimea privea cu jale zbuciumările nenorocitului băet, clătina cu capul, dar nimeni, nimeui nu-i întindea și nu-era în stare să-i întindă o mână de ajutor.

Mântuitorul Cristos a întrebat atunci pre tatăl bolnavului: Omule! de când se chinue fiul tăi?

Sermanul tată, cu ochii plânși, răspunde: Din copilărie!

Mântuitorul, care cunoștea tainele și cugetele cele mai ascunse omenesți, care înțelegea largul cuprins al cuvintelor bietului tată, când plângând și cu amare suspinuri 'i răspunde că fiul său pătimește din copilărie pentru-că — văzu credința curată și dorul arzător după un picur de alinare durerilor fiului său, — ca un Dumnezeu adevărat, ca un tată bun și milos al-celor-ce cred în El, a scos demonul infricoșat cu cuvântul, zicând: „*Duch mut și surd, eu îți zic: eși dintr'insul și de-acum să nu mai intri în el.*“ (Marcu IX. v. 25.)

Bolnavul, la vocea dumnezeiască se ridică, se însănoșează, primește vioiciunea omului senin la minte, e liber; — ear lumea de față uimită, o parte admirând, alta ascunzându-și ura și răutățile în prefăcută bucurie, — nu putea pricepe, cum de s'a făcut un lucru ca acesta, și cine-i oare, cu-adevărat, omul acesta, care amușise graiul, întunecase mintea, oprise inima mulțimii de nu știa încotro s'apuce, ce să facă și ce-o să mai vadă?!

Mântuitorul Cristos știea bine ce luptă furtunoasă se deslănțuește în sufletul mulțimii, și pentru aceasta, ca să le pună tuturor la dispoziție busola conducătoare, — la întrebarea Apostolilor, că pentru-ce n'au putut ei face această minune, — răspunde: „*Acest soi de demoni prin nimic nu se poate scoate decât prin rugăciune și prin post.*“ (Marcu IX. 29.)

Cuvintele aceste ale Domnului Cristos, au avut darul să aducă pace în sufletele furtunoase și să ne facă și pe noi, pe toți a înțelege, că demonul, adevă păcatul trupului nostru, „*prin nimic nu se poate scoate, decât prin rugăciune și post.*“

Avem, așa dar, păcate, ș'acestea sunt demoni; ear cu cât ne vor stăpâni și ne vor robi mai multe păcate, cu-atât mai mulți demoni introducem în trupul și sufletul nostru. Aici nu este altă vindecare, decât două soiuri de leacuri, recomandate de Iisus Cristos: *postul și rugăciunea.*

Despre aceste leacuri dătătoare de viață, adecă despre rugăciune și post voesc a vă vorbi acum, iubitorilor. Vă rog, fiți cu luare-aminte!

Rugăciunea este umilita înălțare a inimii noastre către Dumnezeu în scopul de-a primi dela El ceea-ce nouă ne lipsește, sau a-i mulțumi pentru bunătățile ce el-a dat, ori, în sfârșit, a-l preamări ca pe un Dumnezeu adevărat.

Pentru-ca rugăciunea să aducă doritele foloase trupești și sufletești, trebuie să fie bine plăcută lui Dumnezeu.

Bine plăcută însă este ea numai atunci, când ne rugăm cu inima curată, când neconțent și cu multă trudă ne spălăm păcatele în baia lacrimilor căinții și când apoi curății ne apropiem de Dzeu.

Rugăciunea noastră trebuie să fie, mai departe, nefățărîtă, să fie în taină, căci dacă o rostim ca fariseul, în loc de vindecare, ne aduce boală sufletească și trupească; în loc de mântuire osândă. — Aceasta însuși Mântuitorul Cristos ne-o spune, zicând: „Nu tot cel ce-mi zice mie Doamne, Doamne, va intra întru împărăția ceriului, ci acela-ce face voea Părintelui meu carele este în ceriuri.“

Așa dar' noi, cei-ce păstrăm cu scumpătate legea strămoșască; noi, cei-ce iubim pocăința bisericii și nu rătăcirea vorbelor ne'nțelese, nu vom mișca buzele noastre, precum se mișcă mașnia, când suntem în rugăciune, — ca să nu se adeverească și la noi cuvintele prorocului Isaia: „Poporul acesta cu buzele se apropie de mine, ear cu inima este departe.“

În vremea rugăciunii, mintea, inima, sufletul, să ne fie îndreptate spre cer, unde este bogăția nesecată a bunătăților; și departe să fie de noi ori-și-ce grijă lumească.

La ce bun ne-am încrucișa noi mâinile noastre; pentru-ce ne-am pleca genunchiu noștrii; și cui facem rău cu fața noastră mincinoasă și prefăcută, când lumea știe, și mai bine decât ea știm noi, că ne cunoaștem: în lăuntru joacă demonii păcatelor, biruința lor asupra sufletului nostru, pentru-că în afra am făcut față sfântă, ochi dulci și suflet bun am arătat?

Cu-adevărat primită este rugăciunea numai când ne înfrângem inima, când este cum o cere Psalmistul (psalm. 50 st. 14.) „Inimă înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi.“

Să alungăm, deci, când ne rugăm, ori-ce mândrie, ș'atunci, ca vameșul, drepti și curați ne vom întoarce la casele noastre.

Să ne rugăm apoi cu căldură și cu zel mult; rugăciunea să fie pururea cea mai înaltă plăcere a inimii noastre.

Ingâmfatul, chiar dacă se roagă, nu este ascultat nici odată.

În sfârșit, cât de fericit este omul plin de smerenie, omul, care în fie-care cuvânt din rugăciunea sa pune o picătură din inima sa și un suspin din

sufletul său! El este atunci în drept a se ruga în numele marelui său binefăcător, în numele lui Iisus Cristos. El însuși zice: „Ori câte veți cere dela Tatăl în numele meu, va da vouă.“ (Ioan 25. 23.)

În acest chip dacă te rogi, creștine, și împreună rugăciunea ta cu postul, adecă vrei să-ți înfrâni patimile tale trupești și sufletești, atunci îți mântuești întreaga ta ființă de ori-ce meșteugire deavolească!

Dar lângă rugăciune de ce mai e de lipsă postul? De ce să postim? Și ce este postul?

Postul, iubitorilor, este cum atinsei mai odată, înfrânarea patimilor noastre; postul este și el armă în potriua diavolului, și ne stă în ajutor ori-de-câte-ori acesta, precum ni-o spune Apostolul Petru (I. 5. 8.) *umblă neîncetat în jur, ca un leu răcnind, cercând pre cine să înghiță.*

Postul ne apropie de Dumnezeu, căci el ne aduce de sus ertare, milă ajutor și har; postul e pavăza, e scutul nostru nebiruit, cu care noi pururea biruim pe diavolul, căci de post se izbesc păcatele ca de-o stâncă, fără ca să ne poată răpi cu sine valurile negre ale lor.

Și ce mijloc mai bun, după ce ai provocat asupra-ți, creștine, mânia lui Dzeu, mai vrei decât postul, singurul prin care îți este dat să imblânzești mâna lui Dzeu.

Mărturie despre-aceasta căutați în Cartea vieții, în Biblie, unde Prorocul Ioil (II. 12.) zice:

„Întoarceți-vă la mine din toate inimile voastre, cu post, cu plângere și cu tânguire.“

Aici, în cuvintele aceste, ni-se înfățișează lămurit însemnătatea postului, cum trebuie adecă să fie, pentru-ca să aibă foloase creștinul prin el.

Postul să-se facă din toată inima, adecă hotărîrea de-a posti să isvorască din baerele inimii, din plinul sufletului, cu multă părere de rău pentru păcatele ce-am săvârșit.

Să plângem și să ne tânguim pentru slăbiciunea că ne-am lăsat ademeniți de diavolul; că am ridicat munte de păcate pe sufletul nostru; să plângem și să ne tânguim, cu umilință cerșind, cu plângere și suspinuri, înaintea Tronului Tatălui ceresc, milă și ertare pentru cele făcute pân' acum, ca să scăpăm cel puțin pe viitor de ghiarele înfricoșatului nostru dușman!

Umilința e legătura mijlocitoare între rugăciune și post; prin ea aceste două leacuri amare se presentă bolnavului într'un bulin dulce; ea, în sfârșit, ne dă putința reunirei noastre cu Dzeu, care este cel mai înalt scop al vieții noastre vremelnice și mai ales al celei vecinice.

Voiți doar, pilde de umilință? Căutați earăși Biblia și o să vedăți ce veți ceti (la Is. c. XXXIV. 13.) despre Împăratul și prorocul David, că după-ce păcătuisse, s'a îmbrăcat în sac de jale, și și-a înfrânt trupul cu postire, mâncând cenușă în loc de pâne, și mestecând cu lacrimă bătură sa.

Despre prorocul Iona, de-asemeni cetim, că tri-

mis fiind de Dzeu în orașul Ninive, zice poporului :
Încă patru-zeci de zile și Ninive se va nimici !

Infricosăți până la oase, arși în suflet ca de florul morții, Niniveenii cei pân' aci așa de păcătoși, se căesc și cu mic, cu mare, sărac și bogat, cu toții fără osebite, au postit patru-zeci de zile.

Așa înțelegeau dânsii prorocia lui Iona, că postind, Dzeu care este atât de bun și milostiv, își va intrarăta mila către dânsii și nu vor peri.

Dzeu văzând căința lor îi eartă și orașul Ninive a scăpat de jalnica soarte a Sodomei și Gomorei.

Tot din St. Scriptură știm, că Mântuitorul Cristos însuși 'nainte de-a începe marea operă a răscum-părării neamului omenesc, a petrecut 40 de zile și 40 de nopți postind în pustie. Prin aceasta ne-a învățat, pe de-o parte cât de mare preț pune el pe omul umilit, care de-ar fi or-cât de sus pus, nu-'și bate peptul cu mândrie și nu pune toboșarul la răspântii să bată toba, că vrea să facă un lucru bun și folositor, pe de-altă parte ne-a indicat calea, pe care urmând să putem dobândi fericirea.

Așa dar, puteți să vă încredințați, iubiților, că nu fără temei am zis, că *postul* este și el leac neprețuit în potriua uneltirilor diavolului.

Când deavolul vede pe unul din noi sfințit prin post, tremură de mânie, fuge în locuri deșarte și nu se apropie de el în vecii vecilor.

„Dacă postim noi — zice un sfânt Părinte — atunci flămânzește și diavolul, care se satură pururea prin păcatele noastre.“

Dar, pentru-ca postul să corespundă pe deplin numirei de-a fi *jertfă* bineplăcută lui Dzeu, să ținem seamă tot-de-una de cuvintele sfântului *Ioan Gură de-aur*, care a zis : *„Nu postul în sine, ci numai postul adevărat poate sfinți pe om. Postești ! E bine ; dar arată-mi aceasta prin fapte.“*

Dacă unul fie-carele din voi, iubiților, ați fost azi pământul cel bun, în care sămănătorul sămănând semânța, aceasta produce rod, — spuneți-mi, rogu-vă, cine poate zice și mai poate sta la îndoială, că *postul* și *rugăciunea* nu sunt acele leacuri, cari alungă din trupul și sufletul nostru demonul păcatului ?

Și mai este oare de lipsă, să vă indemn, iubiții mei, să vă rugați neconținut, să vă rugați seara și dimineața ; când intrați și eșiți din casă ; când începeți lucrurile voastre și când le sfirșiți ; când sunteți veseli, cu inima bună ; dar mai ales și mai vărtos, când mulțimea suferințelor crude vă amărăsc zilele, ori când sunteți ispitiți ! ?

Eu cred că nu, iubiților, pentru-că vremea de-a ruga pe Domnul cerului și d'a vă înfrâna prin postire este tocmai vremea asta a postului mare.

Rugați-ve ; îndreptați-ve ; sfințiți-vă, căci eată luminatele și marile zile ale Paștilor mereu se apropie, și celor curați vor să vestească înviere vecinică.

Și-acum Doamne bun și mare ! Eartă-ne, că ne-'ndreptăm. Nu ne lepăda dela fața Ta și Duchul Teu cel sfânt nu-l lua dela noi. Indură-te de noi, și-Ți

îndreapta blânda privire spre suferințele noastre. Pe-depesește-ne pentru rău, dar nu ne urgisi. Suntem slabi ! Nu ne lăsa în desnădăjduire, învață-ne căința, care să tragă ca plugul, brazdă, preste mândria și patimile noastre. Curățește-ne, invioșează-ne, primește-ne la Tine, căci ai Tăi suntem Doamne, și a Ta este puterea, stăpânirea și mărirea, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin !

Preot Al. Munteanu al lui Vaslie.

Despre chemarea preotului.

Disertațiune rostită în conferența preoțască, a tractelor Beiuș și Vașcou, ținută la 25 Iannarte (7 Februarie) 1901 de preotul Gavril Cristea din Dș. Forrâu.

Prea On. Domni protopresbiteri !

Iubiți frați în Cristos !

Ca unul care aparțin tagmei preoțești, e natural, ca să-'ni aleg obiect de disertat din domeniul teologiei pastorale. Voiesc să vorbesc despre misiunea sau chemarea preotului. — Preoțimea 'și are darul și misiunea dela Mântuitorul Iisus Cristos pe calea succesiunii. — Mântuitorul Iisus Cristos precum ni-arată teologia dogmatică, a avut întreită misiune, aici pe pământ : 1) misiunea regească, 2) misiunea arhierască, 3) misiunea profetică. — Mântuitorul Iisus Cristos a trimis în ziua cincizecimii pe Duhul sfânt peste apostoli ; — apostolii, prin punerea mânilor, au transmis Duhul sfânt peste episcopi, eară episcopii până în ziua de astăzi, transmit Duhul sfânt preoților, — pe această cale 'preoțimea a moștenit darul Duhului sfânt, dimpreună cu misiunea preoțască, dela preotul cel mare Iisus Cristos.

O chemare mai frumoasă, mai sublimă, decât chemarea preoțască nu există. — Dar precum e de frumoasă și sublimă, pe atât e de grea și imprenunată cu răspundere mare, atât înaintea oamenilor, cât mai virtos înaintea lui Dzeu. — Preoțimei i-sa rezervat terenul cel mai vast de activitate, pentru binele și fericirea genului omenesc.

Despre chemarea preotului, în general și special, s'a rputea scrie un op întreg din mai multe volume, ceia-ce ar trece peste marginile unei disertațiuni. Pentru aceia mă voiu mărgini a vorbi despre chemarea preotului numai în două direcțiuni.

Din considerațiune, că spiritul timpului modern voiește cu ori-ce preț să răstoarne credința și morală creștină deoparte, de alta parte bancrotul economic pe toată linia, voiu diserta, în partea primă, despre chemarea preotului, pentru conservarea și desvoltarea vieții religioase-morale în popor, ear în partea a doaua, despre chemarea preotului pentru desvoltarea și înaintarea poporului pe terenul economic.

Pentru-ca să nu abuzez de bunăvoința DVoastră, voiu vorbi în general, ferindu-mă de a intra în specialități.

Vă rog Dlor de puțină paciință.

Nici când ca în ziua de azi, n'a fost atâta lipsă, ca preoțimea să fie trează, să grijească, să fie cu ochii în patru, să fie sentinela neadormită, ca în turma cuvântătoare, să nu între lupul cel distrugător al spiritului timpului modern, — ori încâtor mergi, te invirtești, în societățile oamenilor așa numiți inteligenți, de cele mai multe ori, te întorci disgustat până în sentimentele cele mai nobile, de influența distrugătoare, ce lasă în urma lor teoriile ateiste, a materialiştilor și realiștilor, cari sunt diametral opuse credinței și moralei creștine. — Și aceste teorii și credințe false, se lătesc în mol înspăimântător, și infițiază toate păturile societății omenesti. Pentru aceea preoțimea are greaua misiune ca să pună stavilă, ca aceste credințe false să nu între în turma cuvântătoare.

S. Scriptură, precum și istoria profană, ni arată destule probe, că popoarele cari nu au avut de basă, sau cari au abandonat credința și morala creștină, s'au au dispărut cu totul de pe fața pământului, sau nu pot să se desvolte. Testamentul vechiu ne spune, că până când poporul ales alui Israil era condus și trăia după poruncile lui Iehova, — a fost scutit de multe necazuri, — din contră când poporul evreesc se abate și desconsideră perceptele lui Iehova, atunci Iehova i-a pedepsit de mai multe ori. — Sau robia Egiptului și a Babilonului nu a fost pedeapsă pentru neascultarea față de învățăturile lui Iehova? Da. — Istoria profană ni arată, că popoare puternice ca Hunii, Avarii, Mongolii, Schiții cu un cuvânt toate popoarele barbare, ne-având de basă perceptele lui Dzeu, au dispărut. Popoare mari și foarte vechi, ca Chinezii, Indienii, Persii, Arabii, Turcii și altele, neprimind credința și morala creștină, ca basă a vieții lor, nu pot să se desvolte, să înainteze, ci rămân legate în cătușile învățăturilor lui Budha, Confucius, Mohamed etc.

Să nu mergem mai departe, decât în apusul bătrinei Europe, la poporul frances, care are un trecut istoric glorios, plin de fapte mărețe, care e poporul cel mai genial, viteaz și inteligent din lume, — dar pe lângă toată genialitatea lui, abandonând perceptele moralei și credinței creștine, stă locului, ba ce-e mai mult, credințele ateiste contrare moralei și credinței creștine, a atacat chiar și vitalitatea poporului frances, prima condițiune pentru existența unui popor. — Până când Dlor, poporul englez și german, înțelegând influența binefăcătoare a principiilor creștinești, — dând poporului o educațiune în spirit creștinesc, vedem că se întărește și înaintează pe toate terenele.

Fiind convinși, că un popor numai educat după principiile religioase-morale, poate să se desvolte normal, — ni se înpuie noauă tagmei preoțesci, sfânta datorință, de a educe poporul nostru românesc, după învățăturile evangheliei. Să sădim, să întărim în turma noastră cuvântătoare învățăturile sfinte

alui Iisus Cristos, așa, ca teoriile deșarte, ale materialiştilor, realiștilor, să nu poată prinde rădăcini, ci să se frângă de puterea învingătoare a evangheliei lui Cristos.

Se naște întrebarea, cum avem să educăm turma cuvântătoare în spirit religios-moral?

Procesul educațiunii religioase-morale se începe cu pruncii obligați la școala de toate zilele, continuând cu pruncii din școala de repetițiune, adecă din etatea dela 6—15 ani, în școală. — Eară dacă pruncii es din școala de repetițiune, educațiunea religioasă-morală se continuă în s. biserică și la diferite funcțiuni și ocațiuni. — Este datorința preotului a catechisa și a esorta pruncilor din școală.

Prin catichese și esortări, bine acomodate modelului de pricepere a elevilor este cel mai bun mijloc, de a crește tinerimea în spirit religios-moral. — Dacă preoțimea își va implini datorința cu stricteță, — din școală vor eși niște tineri bine armați în cele religioase-morale, și nu vor aluneca ușor pe căile rătăcite, — vor eși niște tineri evlavioși, crescuți în frica lui Dzeu. — Să nu uităm nici odată, că din tinării eșiți din școală se va forma cu timpul parochia, sinodul, comitetul, epitropia parochială. — De a forma din elevi indivizi folositori parochiei, și în genere societății omenesti, este scopul principal al educațiunii religioase-morale. — Elevii trebuie pregătiți bine ca ei să poată pricepe învățăturile ce preotul le va preda în s. biserică prin predici. — Eșiți tinării din școala de repetițiune, după implinirea anului al 15, ajung etatea juneței, când pot aluneca mai ușor dela calea cea dreaptă. Preotul trebuie să țină cont de asta și prin predici bine acomodate să abată tinării dela cele rele, și a-i îndemna pe calea cea adevărată. — După cuvintele s. evanghelii preotul „cu vreme și fără vreme“ la toate funcțiunile pastorale, la toate ocașiunile, să continue a învăța cu toată diligența credincioșii săi în cele religioase-morale. Nu este permis a scăpa nici o ocașiune bineveniță din vedere.

Mi-se va obiecta, că nu prea avem timp fisic pentru a ne pregăti cu predici regulate. — Da conced, însă dacă nu e pregătit cu predică regulată, atunci cel puțin preotul să esplice să tâlcuiască evangelia sau apostolul zilei, să estragă învățăturile credinței și moralei creștine, ceea ce fie-care preot o poate face fără multă pregătire, așa ca credincioșii nici odată să nu meargă acasă, dela s. biserică, fără ceva învățătură. — Educând astfel tinerimea, din o generație ca aceasta se va forma o parochie de model, pe-ai căreia credincioși nu-i vor putea seduce nici-când teoriile ateiste.

Pentru-ca învățăturile religioase-morale, predate prin catichese, esortări și predici, să producă efectul dorit, depinde foarte mult, dela conduita preotului. — Conduita preotului să fie esemplară, întotdeauna corectă. — Esempul este un mijloc de prima ordine

Urmează în supliment.

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 11
Anul XXV,

pedagogic, zice latinul „scripta manent, exempla trahunt.“ Vieța, faptele, casa, familia preotului trebuie să servească de exemplu, de model în toate privințele parochienilor. Cu învățăturile cari preotul le propogă, trebuie să consune vieța, faptele, cu un cuvânt conduită preotului. Va să zică preotul trebuie să fie întru toate consecvent. Produce un efect foarte stricăcios între credincioși, când preotul una zice, alta face, când în școală și în s. biserică propagă cuvântul lui Dumnezeu, eară afară de școală și de s. biserică nu ține cont de ceia-ce învață, — ci trăiește, comite niște fapte, diametral opuse celor-ce propagă cu cuvântul.

Mântuitorul Iisus Cristos la toate ocaziunile când se întâlnea cu s. apostoli îi saluta cu cuvintele „pace vouă,“ asemenea și s. maică biserică, cunoscând importanța păcii, în toate funcțiunile pastorale, ectenia păcii ocupă locul prim. Am citat cuvântul păcii, din motivul, că la noi togmai pacea în foarte puține locuri suntem fericiți a o vedea. Este un păcat neiertat, când preotul și învățătorul, cari au aceeași misiune, cu aceeași luptă împreună cu aceleași neajunsuri, trăiesc în cea mai mare discordie. — Din lucru bagatel fac capital, fac partide între poporenii, nu se lasă unul, nu se lasă celalalt, și așa duc parochia într'o fierbere, ceea-ce numai spre binele nici unuia, nici a parochiei nu servește. — În loc să subordoneze interesul personal celui obștesc, fac contra. — Interesul general pretinde, ca micile divergențe, ce ori unde sunt, trebuie aplatate pe cale pacinică, bine știind, că numai așa preotul și învățătorul, pot conlucra cu succes la opera cea mare a educațiunii poporului românesc. — Intre preot și învățător trebuie să domnească concordia cea mai perfectă căci „concordia res parvae crescunt, discordia res magnae dilabuntur.“ — Discordia e flica pismei. — Păcatul pismei la noi românii, este un păcat național. Decâte-ori s'a vărsat sânge nevinovat, între frații noștri români, din Moldova și Muntenia, din cauza pismei. Marele poet român Andrei Mureșanu bine caracterizează efectele pismei când zice „Pre voi vă nimiciră, a pismei reutate și oarba neunire la Milcov și Carpați.

Discordia și certele arată un grad inferior de cultură, — pentru aceea discordia și certele obvin mai des la popoarele inferioare în cultură, — până când la popoarele mai culte mai mature, înțelegând răutatea certelor, își știu supune interesele personale marelui interes general obștesc, obvin foarte rar. — Să încunjurăm tot ce ar produce neînțelegeri, și să îmbrățosăm concordia, care e basa la tot ce e bun și folositor.

Ca preotul să 'și ajunga scopul, să mai recere, ca să aiba cunoștințele necesarii, pentru dobândirea cărora preotul trebuie să învețe încontinuu. — Cine

învață sau educă pe altul, el însuși trebuie să fie învățat și educat. — Preotul care nu învață încontinuu, nu va fi în stare a împărtăși credincioșilor sei învățăturile religioase-morale cu succes, ci numai dacă se va nisui, din ce în ce a-și înmulți cunoștințele, a se arma, cu armele științii.

Fie-care preot, numai dacă va avea puțină bunăvoință, poate să 'și aboneze câte un jurnal bisericesc, mai departe în fie-care an poate sacrifica o sumă cât de bagatela, pentru procurarea opurilor mai de lipsă pentru chemarea preoțască, așa în 10—15—20 ani fie-care preot se va afla cu o mică bibliotecă.

Mi-se va obiecta, că la o astfel de educațiune se recere mult timp și spese, ceea-ce preoțimea din provincia noastră nu poate face, având a se îngriji, de a-și câștiga pâinea de toate zilele; și așa nu are timp liber destul, pentru a-se ocupa și cu educațiunea în modul acesta. — Această scusă până acuma în parte a fost justificată, dar acuma ameliorându-se încât va și starea materială a preoțimei prin regularea dotațiunii, — e natural, ca și preoțimea să 'și implinească datorința mai bine, ca până acuma.

Sa recere deci puțină bunăvoință și puțină jertfă. După ce am spus, în liniamente generale, chemarea preotului, pentru promovarea și dezvoltarea vieții religioase-morale, în turma cuvântătoare, — trec la partea a doaua a disertațiunii, — la chemarea preotului, pentru promovarea și dezvoltarea poporului pe terenul economic.

Mai în toate țările, la toate popoarele, tot lipsă de bani, tot neajunsuri vedem, în toate părțile tot sărăcie. Contribuțiunile sunt multe, contribuții nu au cu ce-le plăti, ba ce e mai mult, nu au ce mânca. — Exemplu viu e migrarea în masse a fraților slovaci, din nordul Ungariei, în departata Americă. — De acest neajuns a timpului de azi, n'a putut scăpa nici poporul nostru românesc. Și această stare a conlucrat în parte și la înmulțirea proseliților. Ca să scape de dările bisericesti-școlare, mulți se lapăda de biserică strămoșască, și trec la religiunea gr. cath. alții la așa porecliții „pocăiți.“ Acest fel de oameni, nu din convingere lasă biserică strămoșască, ci numai să scape de dările parochiale, și dacă ar putea scăpa și de dările statului, comitatului și comunale, s'ar face și ture sau chinez.

Pământul e tot acela a moșilor și strămoșilor, poporul însă s'a înmulțit. Înainte cu 50 ani pe o moșie era o familie, contribuțiunile pe acea moșie erau 8—10 fl., — azi tot pe acea moșie, sunt 5—6 familii și contribuția tot pe acea moșie s'a urcat la 40—50 fl. E natural, când pe o moșie abia a putut trăi înainte de azi cu 50 ani o familie, cum vor putea trăi azi 5—6 familii?

În fața acestei stări anormale, se impune o ameliorare și aici are preotul teren destul de vast de a lucra la bunăstarea materială a credincioșilor sei.

Poporului trebuie să îi să înmulțască isvoarele de venit.

Se naște întrebarea cum ?

Cel mai bun mijloc e exemplul. Preotul în conțelegere cu învățătorul să servească cu exemplul poporului. În fie-care parohie să se înființeze, unde nu este deja, cu ori-ce preț școală de pomi ; unde nu se poate înființa, preotul sau învățătorul să facă din grădina lor școală de pomi. Provincia noastră este foarte favoritoare pentru pomărit și prăsirea vitelor. După-ce elevii din școala de toate zilele și de repetițiune au primit câteva cunoștințe teoretice și practice, preotul și învățătorul să continue cu elevii eșiți din școală, în sêrile cele lungi de eamnă prin lecturi de conținut economic, eară primăvara vara și toamna în Duminici și serbători după mezăzi a face pracsă, în grădina preotului, învățătorului, sau a părinților. Pomăritul e și astăzi cel mai mare isvor de venit al provinciei noastre. — Dacă cu timpul se vor produce poame de soiu nobil, transportate în țări străine, venitul se va duplica și triplica.

Un alt isvor de venit este apicultura.

În o grădină bună de pomi, o stupină bună va aduce anual un bun venit, având albinele în apropiere, din florile diferiților pomi, a suge nectarul pentru facerea mierei. Stupina nu trebuie să lipsească nici dintr'o grădină a preotului și a învățătorului. Cultivarea albinelor respălătește ostănelele stupociului foarte bine. Înțeleg stupăritul rațional, nu așa precum se face azi pe la noi.

În privința noastră un isvor devenit de prima ordine, e prăsirea vitelor. O prăsire mai rațională ar aduce un venit foarte mare. În locul vitelor noastre de azi, încet, din puțin, a ne procura un soiu mai nobil, p. e. a ne procura vaci și tauri din Germania, Sacsonia, sau așa numitel- vaci helvețiane, pinzgau, cari sunt constatate de soiul cel mai bun pentru provincia noastră, își țin carnea, produc lapte mai mult, și mai bun, fac viței mai buni și mai prețioși.

Cu timpul dispunând de un număr de vaci mai mare, în 2—3 comune laolaltă, cari sunt mai aproape, s'ar putea înființa asociațiunii de lăptării, pentru trimiterea laptelui la orașe, sau ca lapte brut, sau prelucrat în unt, de unde poporul în fiecare zi, sau lună și-ar umplea pungulița cu bani frumoși.

Aici se recere un capital mai mare decât la pomărit și apicultură. Capitalul s'ar putea aduna prin înființarea de reuniune economiă-agricolă, după modelul reuniunii agricole din comitatul Sibiului.

În locul oilor noastre de azi, a ne procura soiu mai bun, care produce lână mai fină, lapte mai bun, din care s'ar putea face caș și brânză mai bună și mai scumpă.

Un isvor de venit e și cultivarea vermilor de mătasă, ce nu reclamă nici un capital, nici forță de lucru mai mare. Pruncii cu plăcere cultivă acest ram.

Să ne procurăm galițe, soiu mai bun decât ale noastre, cari produc ouăși mai multe, carne mai bună și mai multă, la vnzare au preț mai bun.

La noi sunt nuele, rățiți, pipirig etc. în nopțile lungi de eamnă s'ar putea introduce industria de casă, care aduce un câștig frumos.

Imbrașând poporul nostru aceste ramuri de economii, cu timpul v'a avea cu ce trăi, ba îi va rămâne și pentru cele folositoare și bune. Va avea, și nu îi va pareă grău, a contribui la susținerea parohiei.

Ajungând poporul nostru la stare materială bunășoară, într'un cerc de 5—10—15 comune s'ar putea înființa câte o a casă mică de păstrare după sistemul Reifeisen, precum sunt în Germania mai în toate comunele, — s'ar putea înființa diferite reuniuni, cari toate ar lucra la bunăstarea și înflorirea poporului nostru românesc pe terenul economic.

O regenerare economică în sensul acesta va fi foarte cu grău, pentru-că românul cu grău se deslipește de conservatismul său, zicând : cum a trăit tata și moșul, și eu voi trăi ; ceia-ce e un raționament foarte greșit.

Dacă însă preotul și învățătorul vor premerge cu exemplul, și va vedea poporul și azi și mâne, va vedea succesele, atunci începe și el a urma exemplul bun.

Conducătorii să nu despereze, dacă nu va succede 1, 2, 3 oara, va succede a 99 oară.

La această regenerare economică se recere un timp mai îndelungat, de una eventual doaua generațiuni, poate își va zice cineva, la ce să mă ostenească, și așa știu, că nu voi ajunge roadele ostănelor mele. La aceasta le răspund, dacă moșii și strămoșii nostri nu au putut face, cel puțin noi să facem începutul, după cât ne vor permite împrejurările. Dacă noi vom face începutul, următorii să continue.

Să ne împreunăm dar Domnilor și fraților forțele și cu puteri unite să ne punem la lucru, la dezvoltarea și înaintarea mult cercatului nostru popor românesc, atât în cele religioase și morale, cât și în cele materale, căci numai așa vom putea face din turma încredințată noaua un popor religios-moral, și un popor tare, de care să se frângă credințele deșarte și neajunsurile timpului de azi. Numai așa făcând, ne vom achita de rolul ce preoșimea are, ca conducători adevărați și naturali ai poporului românesc.

D I V E R S E.

* *Hirotonire.* Duminecă 24 Martie n. a fost hirotont dl *Constantin Leuca*, pentru parohia Lazuri cu filia Gros, din protopopiatul Halmagiului.

* *La școala de cadeți de înft. o și r din Sibiu* se primesc cu începutul anului școlar 1091/2 vre-o 40 de aspiranți pentru cursul prim. Cei-ce aspiră a fi primiți trebuie să dovedească că sunt : 1 cetățeni ungari resp. austriaci ; 2. că sunt trupește sănătoși și apti pentru creșterea militară ; 3. că au absolvat patru clase la o școală medie ; 4. că au purtare morală îndestuli-

toare; 5. că au împlinit 14 ani, dar' n'au trecut peste 17 ani; 6. că vor pute plăti la timpul recerut taxele școlare; 7. că pot să-și procure și să-și țină din propriile lor mijloace anumite obiecte de stafagiu. Condițiile de primire cuprinse în broșură se pot căpăta pentru 40 bani plus porto postal dela școala de cadeți din Sibiu. Cerețile de primire sunt a se adresa comandei școalei de cadeți până la cel mult 15 August, dar' la nici un cas înainte de primirea atestatului școlar dela finea anului școlar 1900/1901.

* *Spital în Beiuș.* Congregația comitatului Bihor a hotărât înființarea unui spital public în Beiuș. Terenul și materialul pentru clădit l'a oferit Es. Sa Episcopul Pavel.

* *Studenti francezi la Seliște.* Renumitul profesor dela „Școala limbilor orientale“ din Paris, dl Picot, de vre-o trei ani incoace trimite pe elevii săi, cari voesc să se perfecționeze în limba română, la noi, la Seliște. În anul acesta au sosit doi d-ni studenți: Maurice Mouchotte și Guillaume Le Boterf, cari o să petreacă aici vre-o 3—4 luni. Pentru repede perfecționare în limba noastră ambii domni studenți asistă zi de zi la oarele de limba română de la școala română și convin cu societatea română, în care sunt primiți cu amabilitate și se face tot posibilul, ca plăcuții oaspeți pe lângă perfecționarea d-niilor în limba noastră să ducă totodată și cele mai bune impresiuni.

* *Fapte creștinești.* Pictorul Robert von Ziegenhorn și soția sa Ecaterina din Valea-mare, pentru pomenirea lor au pictat o icoană frumoasă pe tîmpla sf. biserici gr. or. române din Valea-mare, reprezentând pe Mântuitorul Iisus Cristos pe mare, când mîntuiește pe Petru cel ce prin necredință se afunda în valuri. Sfințirea acestei icoane s'a făcut la 1 Ianuarie 1901. st. v.

Nicolae Todor și soția sa Floarea împreună cu ficia lor Elisaveta din Valea-mare, pentru pomenirea lor și a părinților lor, au pictat pe spesele proprii o prea frumoasă icoană deasupra tronului Născătearei de Dzeu, a. s. biserici gr. or. rom. din Valea-mare, reprezentând: Bnavestire, în mărime naturală.

Pavel Todor născut din Valea-mare pentru pomenirea sa și a părinților săi a pictat pe spesele proprii o foarte frumoasă icoană deasupra tronului arhieresc a s. biserici gr. orientale române din Valea-mare, reprezentând: Schimbarea la față, în mărime naturală. Sfințirea acestor două icoane s'a făcut la 30 Ianuarie 1901 v.

Pavel Spinanți și soția sa Sofia pentru pomenirea lor și întru sănătatea fiecei lor Elena, au pictat pe spesele lor proprii o frumoasă icoană pe tîmpla s. biserici gr. orientale române din Valea-mare reprezentând pe Iosif și Maria fugind cu pruncul Iisus spre Egipt. Sfințirea acestei icoane s'a făcut la 25 Februarie 1901. v.

Pentru cari fapte creștinești exprim pe această cale mulțămintă în numele comitetului parochial susnumiților marinimoși și evlavioși creștini precum și pictorului Robert von Ziegenhorn, care cu deosebită atențiune și zel a pictat aceste înălțătoare icoane. Valea-mare la 1/14 Martie 1901. — Alexandru Barbon, președ. com. paroch.

— Domnul președinte al comitetului parochial părintele Georgiu Cărăbasiu a cumpărat un clopot în preț de 200 coroane, — cu care clopot în ziua de 11/24 Martie a. c. a donat sfânta biserică din comuna noastră Dubești, în prezența membrilor comitetului parochial cari, cu mulțămintă primesc donul sus memorat și în numele întregului popor își exprimă bucuria și

lauda celui de sus, pentru că i-a dăruit cu astfel de părinte. care nu numai spiritualmente ci și materialmente nu numai cu cuvîntul ci și în faptă le-a arătat dragostea și îngrijirea pentru fii săi sufletești. Căruia încă odată îi dorim zile fericite și ani îndelungați să trăiască împreună cu întreaga familie. Pentru această faptă marinimoasă primească dăruitorul și pe aceasta cale mulțămintă întregii comune. — Dubești 11/24 Martie 1901. Comitetul parochial.

* *Nou medicament în contra ofticei.* „M. N. Nachrichten“ scrie: Profesorul-medic Dr. Simon a aflat, după multe experiențe, un medicament, care vindecă cea mai serioasă dintre boale, oftica. Dr. Simon a preparat așa numitul „Lignosulf“, care afară de aburii de sulfur mai cuprinde un extract de brad în stare aromatică și plină de ozon. Cu medicamentul acesta Dr. Simon a tratat în praxa lui privată mulțime de bolnavi, cari în timp de 6—8 săptămâni s'au rehabilitat pe deplin. Medicamentul se folosește așa, că aerul din odaie se umple cu aburii scoși din fluid, care nu numai că nimicește germeii boalei, dar' ajută în mod influent capacității de respirație a plămânilor, fiindcă pătrunde găurelele plămânilor și bolnavul dă afară flegma.

Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

Nr. 14/1901.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor gr. or. rom. din despărțământul protopresbiteral al Șiriei își va ținea proxima ședință Mercuri la 21 Martie (3 April) 1901 în școala de băieți din comuna Păncota pelângă următorul.

Program:

1. Dimineața la 8^{1/2} ore asistare la chemarea Duch. St.
2. Prelegere practică în școala învăț. S. Oașca.
3. Constatarea prezenților.
4. Încasarea taxelor.
5. Cuvînt de deschidere presidial.
6. Reflexiuni asupra prelegerii ținute.
7. Raportul biroului.
8. Esecutarea concluderilor adun. generale.
9. Raportul comisiunii cenzurătoare.
10. Discuțiuni asupra ceștiunelor școlare.
11. Estragerea învățăturii morale la temele din „Religie.“
12. Presentarea eventualelor operate sau disertațiuni.
13. Propuneri și interpelări.
14. Fixarea proximei adunări.
15. Alegerea a lor 3 membrii pentru autenticarea protocolului.
16. Inchiere.

Șiria, 3/16 Martie 1901.

Al. Doboș, m. p.
președinte.

Concurs.

Se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea definitivă a următoarei stațiuni învățătorești:

Aldesci. Emolumentele sunt: 424 cor. în bani; 7 șinice de grâu 84 cor., 3 șinice de cucuruz 30 cor., 3 stângeni de lemne 42 cor., pentru sala de învățământ eară 3 stângeni de lemne, venite cantonale 20 cor., dela înmormântări cu liturgie 2 cor., ear fără liturgie 1 cor.; în fine cuartir cu supraedificate și grădina de legume, scripturistica 10 cor. și spesele pentru participarea la conferențele învățătorești 16 coroane.

Recurenții sunt avisați, ca recursese, instruite cu documentele recerute, cu atestat despre serviciul neîntrerupt de până acum și cu „Declarațiune“, că pe basa serviciului prestat în altă comună, de când își formează drept la cvincvenal. Recursurile adresate comitetului parochial să le subștearnă P. On. oficiu ppresbiteral în Buteni (N.-Butyin) având până la alegere a-se presenta în vre-o Duminecă în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic. Comitetul parochial.

Leontin Beltechi, m. p.

Ioon Ursa, m. p.

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu: **IOAN GEORGIA, m. p.** ppresb. inspector școlar.

—□—

Pe basa ordinului Ven. Consistor gr. ort. român aradan de sub Nr. 10914/1900 se escrie concurs din nou pentru îndeplinirea parochiei din comuna **Pâncota**, protopresbiteratul Șiriei, diecesa Aradului — devenită vacantă prin moartea decedatului Isaiă Faur — cu termen de alegere pe 22 Aprilie (5 Maiu) 1901.

Beneficiul acestei parochii este: 1) Una sesiune pământ estravilan comasat de 33 jugere 104□; 2) Un intravilan; 3) Birul de 300 coroane din cassa epitropiei culturale; 4) Venitele ștolare dela 140 case.

În termenul ord. Consistorului Nr. 6932—7540 din anul trecut decretându-se aceasta parochie de clasa primă, recurenții sunt avisați a sușterne petițiile adresate comitetului parochiei, instruite conform § lui 15 litera a) din „Regulament pentru parochii“ până în 17/30 Aprile 1901 esclusiv, D-lui protopop Georgiu Popovici în Világos — ear cu observarea § lui 18 din citatul „Regulament“ sunt poștiți a-se presenta în cutare Duminecă, ori sârbătoare pentru a cânta respective a celebra și cuvîntă.

Alesul e obligat a ținea catechisare cu ucenicii meseriași de rel. gr. ort. română din Pâncota în toate Duminecele de peste an, fără altă renumerare.

Pâncota, din ședința comitetului parochiei ținută la 8 Martie st. n. 1901. Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **GEORGIU POPOVICI, m. p.** protop. tractual.

—□—

În temeiul rezoluțiunii Venerabilului Consistor eparochial dto 15/28 Februarie 1901 Nrul 890/901 se escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei din Parța (ppresbiteratul Timișorii) cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.“

Beneficiul anual constă: 1) din stola usuată (219 cor. 20 fl.); 2) birul parochial indatinat (15 oche după un pătrar de sesiune ear dela jeleri 5 oche 360 cor.); 3) întregirea dotației dela stat 426 respective 626 cor.; 4) după terminarea procesului de despărțire ierarchică, ce este în curgere, folosirea unei sesiuni parochiale (600 cor.), după care alesul va avé să supoarte sarcinile publice.

Parochia fiind de clasa a doua, dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrișă de Rsgulamantul pentru parochii din a. 1891 §. 15 lit. b.) Recursese sunt a se înainta la P. O. oficiu ppresbiteral al Timișorii (Fabric). Recurenții vor avé să se presente, cu observarea § 18 din Regulament, în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Alesul este obligat a provedé gratuit catechisatiunea la elevii dela școala confesionlă cvotitidiană și de repetițiune cu adulții.

Dat din ședința eomitetului parochial, ținută în Parța la 8/2T Martie 1901.

Tănasié Caza m. p.

Avram Blaș m. p.

președinte,

notar.

Cu consensul ppresb. tractual: **DR. TR. PUTICI, m. p.**

—□—

Cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor parochii:

1) Pe basa conclusului Ven. Consistor de sub Nr. 317/901 pentru a II-a parochie din **Bârsa**, a cărei venite sunt: a) usufructul sesiei parochiale constătătoare din 24 jugh. catast. 732 st. c.; b) birul de una măsură cucuruz sfărîmat dela circa 130 de case; c) stolele usuat; d) un intravilan fără locuință; e) ca întregire a dotațiunei preoțești din visteria statului; pentru preot fără 8 clase s'au pus în curgere suma de 178 cor. 34 fl (378 cor. 34 fl.) în care sumă 100 coroane sunt scotite pentru cvartir.

Toate venitele dau suma recerută pentru parochie de clasa a III-a.

2) **Gvoșdia**, a cărei venite sunt: a) usufructul pământului parochial constătător din 12 jugh. cat.; b) birul dela 49 case câte una măsură cucuruz sfărîmat, ear dela 32 case câte ¼ măsură de cucuruz sfărîmat; c) stolele indatinat; d) grădina parochială și e) dotația se întregeste, din visteria statului, — până la 600 de coroane — cu suma anuală de 432 coroane.

De locuință până la edificarea casei parochiale se va îngriji parochia.

Aceste venite dau suma recerută pentru parochii de clasa a III-a.

Recurenții sunt avisați a-și trimite recursese adresate comitetului parochial concernent și ajustate conform prescrișelor Regulamentului pentru parochii, pe calea Prea On. oficiu protopresbiteral din Buteni (Butyin, Aradmegye) și a-se presenta în sf. biserică în careva Duminecă, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie. Comitetul parochial.

În conțelegere cu **IOAN GEORGIA, m. p.** protopresbiter.

—□—

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pentru repararea, vâruirea pe din afară a s. Biserici gr. ort. rom. din **Comloș** (Ó-Szent Anna), comitatul Arad, protopopiatul Șiriei — Világos — precum și pentru tocmitirea gardului din împrejurul s. Biserici să publică „licitațiune minuendă“ cu termen pe 18/31 Martiu 1901, și cu prețul de 500 (cinci sute) coroane, la înțelesul decizului Prea Veneratului Consistor diecesan a Nr. 5649/1900.

Condițiunile se pot vedea la subsemanatul. Din ședința Comitetalui parochial gr. ort. rom. ținută în Comloș la 19 Febr. (4 Martiu) 1901.

Michail Leucuța, m. p.

par. v.-preș. comit. par.